

Η ΓΡΙΠΗ ΤΟΥ ΧΟΙΡΟΥ ΚΑΙ Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΡΙΠΗΣ

Θεσσαλονίκη 16 Μαρτίου 2011

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Σε κατάσταση εγρήγορσης εξακολουθούν να βρίσκονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας όλες οι κρατικές υπηρεσίες υγείας, καθώς σε πολλές χώρες τα περιστατικά που προσβλήθηκαν από το νέο ιό της γρίπης των χοίρων, που μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο, παρουσίασαν υψηλή συχνότητα εμφάνισης.

Παράλληλα οι ειδικοί επιστήμονες καθησυχάζουν την κοινή γνώμη ότι η κατανάλωση χοιρινού κρέατος δεν εμπεριέχει κανέναν κίνδυνο, καθώς ο νέος ιός H1N1 στους χοίρους δεν εγκυμονεί κανένα πρόβλημα για τη δημόσια υγεία γιατί δεν «περνάει» στο κρέας των χοίρων και ακόμα περισσότερο με το μαγείρεμα και την θερμική επεξεργασία δεν υπάρχει καμία περίπτωση να μολυνθεί ο καταναλωτής.

Η γρίπη του χοίρου και η εμπειρία της «Νέας Γρίπης» H1N1 θα συζητηθεί εκτενώς στο 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Κτηνιατρικής Παραγωγικών Ζώων, Υγιεινής & Ασφάλειας Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης και Προστασίας του Καταναλωτή, που θα γίνει στο

ξενοδοχείο Macedonia Palace, της Θεσσαλονίκης από 18-20 Μαρτίου 2011 και οργανώνεται από την Ελληνική Κτηνιατρική Εταιρεία.

Το βασικό ερώτημα είναι κατά πόσον ο ιός που προκαλεί τη συγκεκριμένη ασθένεια, έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει την απειλή που εδώ και χρόνια φοβάται ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, παρ'όλο που φαίνεται ότι ο νέος ιός «υποβιβάζεται» σε μία κοινή εποχιακή γρίπη.

Όπως αναφέρει στην εισήγησή του ο κτηνίατρος Κωνσταντίνος Σπ. Κυριάκης διδάκτορας Εργαστηρίου Ιολογίας Κτηνιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Γάνδης η πανδημία της «Νέας Γρίπης» H1N1 έγινε γνωστή το 2009 από τα ΜΜΕ ως «γρίπη των χοίρων». Σε συνδυασμό με τη «γρίπη των πτηνών» που επίσης απασχόλησε τα διεθνή μέσα πριν μερικά χρόνια ανέδειξαν στην κοινή γνώμη την επικινδυνότητα μίας γνωστής εδώ και πολλά χρόνια στους επιστήμονες ζωνόσου, της γρίπης.

Οι ιοί της γρίπης Α χαρακτηρίζονται από το τεράστιο εύρος ξενιστών που προσβάλλουν, από τον άνθρωπο έως το χοίρο και τα υδρόβια πτηνά, και από την υψηλή ικανότητά τους να μεταλλάσσονται και να ανασυνδυάζονται.

Τα δύο στελέχη του ιού της γρίπης Α, που ενδημούν στον παγκόσμιο ανθρώπινο πληθυσμό ανήκουν στους υποτύπους H1N1 και H3N2. Κάθε χρόνο, παρατηρούνται ενδημίες γρίπης σε όλο τον πλανήτη με πολύ χαμηλή θνησιμότητα, σχεδόν αποκλειστικά σε άτομα μεγάλης ηλικίας, νεογνά και ομάδες υψηλού κινδύνου. Ιοί που στο παρελθόν προκάλεσαν πανδημίες παρουσιάζουν διαφορετική συμπεριφορά. Είναι χαρακτηριστικό πως κατά την «Ισπανική» γρίπη του 1918-19 νόσησε τουλάχιστον το 30% του παγκόσμιου πληθυσμού, ενώ τα περισσότερα θύματα ήταν υγιείς ενήλικες μεταξύ 20 και 40 ετών.

Στους χοίρους, ενδημούν διαφορετικά στελέχη των υποτύπων: H1N1, H3N2 και H1N2. Η γρίπη στο χοίρο χαρακτηρίζεται από υψηλή νοσηρότητα, αλλά πολύ χαμηλή θνησιμότητα (περίπου 1%). Παρά το γεγονός πως οι ιοί αυτοί είναι γενετικά συγγενείς με τους ιούς του ανθρώπου, μέχρι την πανδημία του 2009 είχαν επιβεβαιωθεί ελάχιστες περιπτώσεις μετάδοσης γρίπης του χοίρου σε ανθρώπους. Το σημαντικότερο περιστατικό σημειώθηκε το 1976 στο οχυρό Ντιξ (Fort Dix) του Νιού Τζέρσεϋ των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, όπου ένας «κλασικός» ιός του χοίρου H1N1 μεταδόθηκε σε νεοσύλλεκτους στρατιώτες με αποτέλεσμα ένας από αυτούς να πεθάνει και άλλοι 500 να νοσήσουν.

Σύμφωνα με την «κλασική» θεωρία για τη δημιουργία ενός ιού ικανού να προκαλέσει πανδημία, είναι απαραίτητη η παρουσία ενός ενδιάμεσου ξενιστή, που θα αποτελέσει το «αναμιγνείον δοχείο» μέσω του οποίου μία νέα γρίπη με γονίδια από ιούς των πτηνών θα μπορούσε να μεταδοθεί στον άνθρωπο.

Η θεωρία αυτή επιβεβαιώθηκε το 2009 όταν εμφανίστηκαν τα πρώτα κρούσματα της «Νέας Γρίπης» H1N1. Χωρίς αμφιβολία ο νέος αυτός ιός προήλθε από ανασυνδυασμό ιών της γρίπης του χοίρου, των πτηνών και του ανθρώπου. Χοίροι σε βιομηχανικού τύπου εκτροφές στο Μεξικό αποτέλεσαν το απαραίτητο «αναμιγνείον δοχείο». Σύμφωνα με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, σε ολόκληρο τον κόσμο εκατομμύρια άνθρωποι προσβλήθηκαν από τον ιό, το ποσοστό θνησιμότητας όμως ήταν εξαιρετικά χαμηλό. Κι αυτό γιατί αποδείχθηκε πως αν και ο H1N1 πληρούσε τα τυπικά κριτήρια της Π.Ο.Υ. για να χαρακτηριστεί «πανδημικός», δεν ήταν αρκετά «επιθετικός» στον άνθρωπο και δεν πολλαπλασιαζόταν σε υψηλά επίπεδα στο αναπνευστικό του σύστημα.

Σήμερα, ο H1N1 συνεχίζει να προσβάλει ανθρώπους τόσο στο Βόρειο όσο και στο Νότιο ημισφαίριο. Μάλιστα, η Π.Ο.Υ. συμπεριέλαβε στέλεχος της «Νέας Γρίπης» στο ετήσιο εμβόλιο κατά της «κοινής» γρίπης. Με άλλα λόγια, φαίνεται πως ο νέος H1N1 «υποβιβάζεται» σε μία κοινή εποχιακή γρίπη. Η εμφάνιση της «Νέας Γρίπης» H1N1 αλλάζει και την επιδημιολογία της γρίπης στους χοίρους, αφού σποραδικά κρούσματα καταγράφονται σε βιομηχανικού τύπου εκτροφές χοίρων, τόσο στην Ευρώπη, όσο και στη Βόρεια Αμερική.

Ευτυχώς η πανδημία του 2009 ήταν ιδιαίτερα ήπια και δεν προκάλεσε τόσους θανάτους όσους φοβόμασταν, τονίζει ο κ. Κυριάκης. Όμως, η παρακολούθηση της εξέλιξης των ιών της γρίπης στα ζώα και κυρίως στο χοίρο πρέπει να συνεχιστεί και να εντατικοποιηθεί προκειμένου η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα να είναι όσο το δυνατόν καλύτερα προετοιμασμένη σε περίπτωση εμφάνισης ενός νέου ιού επικίνδυνου για τον άνθρωπο.